

Incidenten patiëntenzorg gemeld bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) 2017

In het kader van continue verbeteren worden ernstige incidenten in de patiëntenzorg / calamiteiten op een specifieke wijze door de calamiteitencommissie onderzocht.

1. Procedure

Noordwest Ziekenhuisgroep heeft een calamiteitencommissie die momenteel bestaat uit 6 medisch specialisten en 2 beleidsmedewerkers afdeling kwaliteit. De calamiteitencommissie vergadert wekelijks. Minimaal twee keer per maand heeft de calamiteitencommissie een structureel overleg met de raad van bestuur en zo nodig vaker.

Mogelijke calamiteiten worden binnen Noordwest gemeld volgens de calamiteitenprocedure patiëntenzorg. De hoofdbehandelaar meldt de casus bij de raad van bestuur, waarna de raad van bestuur deze voorlegt aan de calamiteitencommissie. De (waarnemend) voorzitter van de calamiteitencommissie doet per direct navraag over het incident. De calamiteitencommissie adviseert de raad van bestuur over wel/niet melden bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd i.o. (IGJ) en/of er nadere analyse dient plaats te vinden. Hierbij wordt de volgende definitie van een calamiteit gehanteerd: Een calamiteit is een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van de zorg en die tot de dood van een patiënt of een ernstig schadelijk gevolg voor de patiënt of cliënt heeft geleid (Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).

Zodra duidelijk is dat er sprake is van een calamiteit wordt er volgens afspraak binnen 3 werkdagen aan IGJ gemeld, waarna diepergaand onderzoek wordt gestart.

De calamiteitenprocedure is beschikbaar via het documentbeheersysteem. De calamiteitenprocedure en uitkomsten van onderzoeken worden regelmatig onder de aandacht gebracht in de medische staf, algemene ledenvergadering medische staf, discipline overstijgend onderwijs, Verpleegkundige Adviesraad, organisatorisch managers, unithoofden, beleidsmedewerkers van de zorgeenheden en VIM-leden.

2. Methode

Noordwest maakt gebruik van de PRISMA methodiek om een calamiteit te onderzoeken, analyseren en verbetermaatregelen te treffen. Voor de classificatie van oorzaken wordt gebruik gemaakt van het Eindhovens classificatie model (ECM).

Per casus wordt er een onderzoekscommissie ingesteld met (niet bij de casus betrokken) leden van de calamiteitencommissie en zo nodig andere (niet betrokken) zorgverleners. Afhankelijk van de casus wordt ook het advies van onafhankelijke (externe), deskundigen gevraagd. Bij voorkeur worden de onafhankelijke externe deskundigen in overleg met de Federatie Medisch Specialisten en/of betreffende wetenschappelijke vereniging vastgesteld.

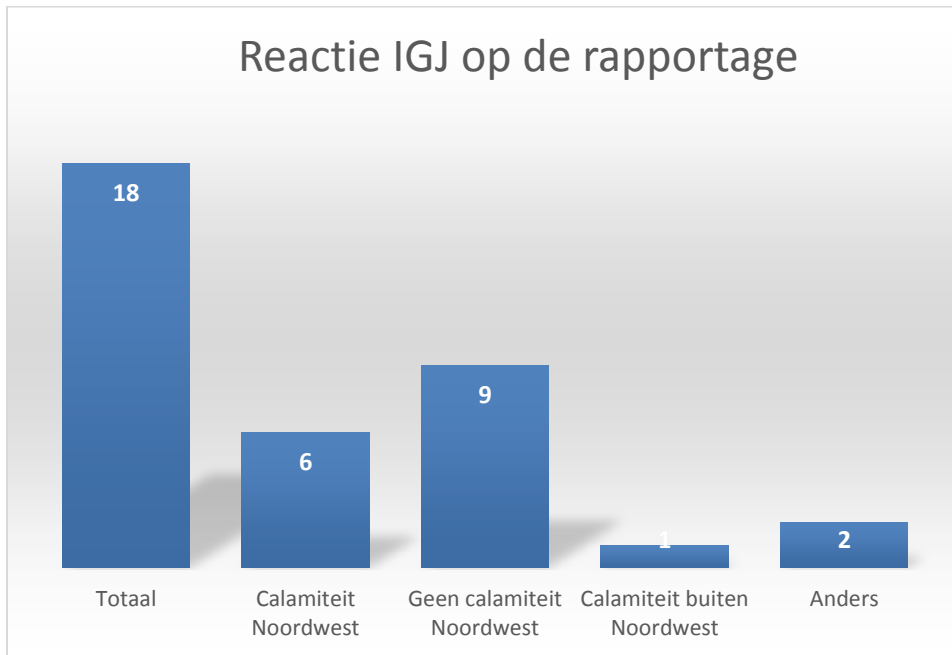
3. Aantallen

In 2017 zijn 56 incidenten gemeld bij de raad van bestuur.

De raad van bestuur heeft alle incidenten voorgelegd aan de calamiteitencommissie.

In samenspraak is er besloten om 18 incidenten te melden bij de IGJ.

Onderstaand figuur geeft de reactie aan van de IGJ op de rapportage.

In totaal zijn 18 incidenten gemeld bij de IGJ.

6 incidenten bleken na analyse een calamiteit Noordwest te zijn.

9 incidenten bleken na analyse geen calamiteit te zijn.

1 incident betrof een calamiteit buiten Noordwest.

Bij 2 incidenten was na analyse niet vast te stellen of het een calamiteit betrof.

4. Betrokkenheid patiënt/familie/nabestaanden bij calamiteiten

Bij alle gemelde calamiteiten bij de IGJ is de patiënt, familie of nabestaanden volgens de calamiteitenprocedure op de hoogte gebracht van de melding aan de IGJ door de hoofdbehandelaar en voorzitter onderzoekscommissie.

De voorzitter van de onderzoekscommissie neemt altijd contact op met de patiënt en/of nabestaanden en geeft informatie over de uit te voeren analyse en vraagt naar de beleving van de patiënt/nabestaanden en of zij vragen ten behoeve van de analyse hebben. Deze vragen worden integraal opgenomen in het onderzoeksrapport.

De patiënt/nabestaanden worden altijd uitgenodigd voor een gesprek over de analyse nadat de beoordeling van IGJ over het onderzoeksrapport ontvangen is. Dit gesprek vindt plaats met de hoofdbehandelaar, de voorzitter van de onderzoekscommissie en de adviseur patiëntbeleving en, indien van toepassing, de zorgverleners die de patiënt/nabestaanden willen spreken.

In een aantal gevallen had de patiënt, familie of nabestaanden geen behoefte aan een nagesprek.

5. Belangrijkste oorzaken van calamiteiten

Bij elk onderzoek door de calamiteitencommissie Noordwest worden de basisoorzaken geassocieerd volgens het Eindhovens Classificatie Model (ECM). Over het algemeen kan gesteld worden dat de kwaliteit van de communicatie tussen de zorgverleners en met de patiënt een belangrijke rol speelt.

Daarnaast komen de volgende basisoorzaken/aspecten vaker voor:

- bewakingsaspecten (HRM)
- verificatie-aspecten (HRV)
- cultuuraspecten (OC)
- protocolaspecten (OP)
- patiëntgerelateerde aspecten (PRF)

6. Verbetermaatregelen

Per onderzoek worden, indien van toepassing, verbetermaatregelen vastgesteld. Deze worden opgenomen in het digitale verbetervolgsysteem en er wordt gevolgd of deze gerealiseerd worden. Met betrekking tot de belangrijkste oorzaken (zie 5) zijn er diverse verbetermaatregelen ingevoerd, die zowel van onderwijskundige, organisatorische als van communicatieve aard zijn. Dit zijn o.a.:

- Het standaardiseren van de medische hulpmiddelen voor de verschillende locaties (bijvoorbeeld begin 2018 dezelfde infuuspompen ingevoerd op alle afdelingen).
- Het actualiseren van de scholing van zorgverleners op grond van de meest recente richtlijnen. Dit kan variëren van vakgroepspecifieke onderwerpen, zoals eenduidige afspraken m.b.t. het communiceren van kritieke onderzoeksbevindingen van de radiologie en het laboratorium tot ziekenhuisbrede onderwerpen als de signalering en bewaking van vitaal bedreigde patiënten, kwetsbare ouderen (kans op delier, vallen enz.) en postoperatieve zorg.
- Afspraken over de supervisie en overdracht van patiënten.

7. Zorgvuldigheid

Voor zorgvuldig onderzoek naar een calamiteit is meestal meer tijd nodig dan de 8 weken die de Inspectie daar formeel voor geeft. Met name wanneer externe deskundigen geraadpleegd worden is er meer tijd nodig. Indien nodig vraagt Noordwest uitstel aan bij de IGJ.

8. Peer support

De incidenten/calamiteiten kunnen grote impact hebben op de zorgverleners. Noordwest heeft daarom meerdere functionarissen opgeleid voor de eerste opvang van de betrokken zorgverleners.